

“ATABANK”
Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2004-cü il tarixinə bitən il üzrə
Müstəqil Auditor Rəyi və

Maliyyə Hesabatları

ATABANK ASC

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ	1
31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Mənfəət və zərər haqqında hesabat	2
Balans	3
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	4
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	5-6
Maliyyə hesabatlarına qeydlər	7-37

MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ

“ATABANK” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və İdarə heyətinə:

Biz, “ATABANK” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) 31 dekabr 2004-cü il tarixinə hazırlanmış və bu rəyə əlavə edilən mənfəət və zərər, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatlarının auditini həyata keçirdik. Bu maliyyə hesabatlarına Bankın rəhbərliyi cavabdehdir. Bizim məsuliyyətimiz, apardığımız auditin nəticəsinə görə Bankın maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir.

Biz auditimizi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq həyata keçirdik. Həmin standartlar tələb edir ki, biz yoxlamanın aparılmasını elə planlaşdıraraq və həyata keçirərək ki, maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məlumatlarda əhəmiyyətli səhvlərin olmamasına kifayət qədər əmin olaq. Audit maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğləri və açıqlamaları təsdiq edən sübutların test üsulu ilə yoxlanılmasından ibarətdir. Audit yoxlamasına həmçinin Bankın rəhbərliyi tərəfindən tətbiq edilmiş mühasibat prinsiplərinin və yerinə yetirilmiş təqribi hesablamaların təyin edilməsi və eyni zamanda ümumi maliyyə hesabatlarının təqdimatının qiymətləndirilməsi daxildir. Biz hesab edirik ki, apardığımız audit nəticəsində rəy vermək üçün kifayət qədər əsas toplamışıq.

Bizim rəyimizə görə, Bankın maliyyə hesabatları onun 31 dekabr 2004-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, bu tarixdə bitən il üzrə fəaliyyət nəticələrini və nağd pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli hallarda düzgün və Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarına uyğun əks etdirir.

Rəyimizi dəyişdirmədən maliyyə hesabatlarının 23 sayılı qeydinə də diqqət yetirdik. 23 sayılı qeyddə müzakirə olunduğu kimi, Bank əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatlar üzrə əhəmiyyətli cəmləşməyə malikdir.

17 mart 2005-ci il

ATABANK ASC**31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA HESABAT
(min Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	2004	2003
Faiz gəlirləri	4, 23	14,176,180	5,517,433
Faiz xərcləri	4, 23	<u>(5,072,407)</u>	<u>(1,402,091)</u>
KREDİTLƏR ÜZRƏ EHTİMAL OLUNAN ZƏRƏRLƏR ÜÇÜN EHTİYATLARIN BƏRPA OLUNMASINDAN ƏVVƏL XALİS FAİZ GƏLİRLƏRİ		<u>9,103,773</u>	<u>4,115,342</u>
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatların bərpa edilməsi/(yaradılması)	5	<u>(1,050,164)</u>	<u>174,736</u>
XALİS FAİZ GƏLİRLƏRİ		<u>8,053,609</u>	<u>4,290,078</u>
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlirlər	6	14,124	86,364
Xidmət haqqı və komissiya gəlirləri	7, 23	3,030,407	1,458,191
Xidmət haqqı və komissiya xərcləri	7	<u>(391,336)</u>	<u>(214,681)</u>
XALİS QEYRİ-FAİZ GƏLİRLƏRİ		<u>2,653,195</u>	<u>1,329,874</u>
ƏMƏLİYYAT GƏLİRLƏRİ		10,706,804	5,619,952
ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ	8, 23	<u>(6,376,711)</u>	<u>(4,732,664)</u>
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN ƏVVƏL MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)		4,330,093	887,288
İddialar, zəmanətlər və digər öhdəliklər üçün yaradılmış ehtiyat	5	<u>(115,890)</u>	<u>-</u>
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN ƏVVƏL MƏNFƏƏT		<u>4,214,203</u>	<u>887,288</u>
Mənfəət vergisi üzrə xərclər	9	<u>(1,183,756)</u>	<u>(357,622)</u>
XALİS MƏNFƏƏT		<u><u>3,030,447</u></u>	<u><u>529,666</u></u>

İdarə heyəti tərəfindən

Sədr

Baş Mühasib

7-37-ci səhifələrdə izah olunmuş qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir. Müstəqil Auditor Rəyi 1-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

ATABANK ASC**31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ
BALANS
(min Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	2004	2003
AKTİVLƏR:			
Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər	10	68,670,070	6,951,155
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar	11	6,824,101	2,077,577
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	12, 23	85,580,669	44,206,625
Qiymətli investisiya kağızları:			
- satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	13	3,200,000	5,200,000
- ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar	13	600,871	-
Yığılmış köhnəmə çıxılmaqla əsas vəsaitlər	14	14,764,838	9,226,363
Yığılmış amortizasiya çıxılmaqla qeyri-maddi aktivlər	15	533,944	207,031
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	9	12,017	4,136
Sair aktivlər	16	396,137	68,099
CƏMİ AKTİVLƏR		180,582,647	67,940,986
ÖHDƏLİKLƏR VƏ SƏHMDAR KAPİTALI:			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	17	36,198,327	11,742,705
Müştəri hesabları	18, 23	94,808,922	21,865,522
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	19	19,079,929	7,290,837
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	9	934,008	296,270
Sair öhdəliklər	20	314,051	528,689
Cəmi öhdəliklər		151,335,237	41,724,023
SƏHMDAR KAPİTALI:			
Səhmdar kapitalı	21	25,000,000	25,000,000
Yenidənqiymətləndirmə ehtiyatı		586,695	586,695
Ehtiyatlar		3,660,715	630,268
Cəmi səhmdar kapitalı		29,247,410	26,216,963
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ SƏHMDAR KAPİTALI		180,582,647	67,940,986

İdarə heyəti tərəfindən

Sədr

Baş Mühasib

7-37-ci səhifələrdə izah olunmuş qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir. Müstəqil Auditor Rəyi 1-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

ATABANK ASC

31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT (min Azərbaycan manatı ilə)

	Səhmdar kapitalı	Yenidənqiy- mətləndirmə ehtiyatı	Gəlir ehtiyatı	Ümumi səhmdar kapitalı
31 dekabr 2002-ci il tarixinə	15,000,000	586,695	100,602	15,687,297
Səhmdar kapitalında artım	10,000,000	-	-	10,000,000
Xalis mənfəət	-	-	529,666	529,666
31 dekabr 2003-ci il tarixinə	25,000,000	586,695	630,268	26,216,963
Xalis mənfəət	-	-	3,030,447	3,030,447
31 dekabr 2004-cü il tarixinə	<u>25,000,000</u>	<u>586,695</u>	<u>3,660,715</u>	<u>29,247,410</u>

İdarə heyəti tərəfindən

Sədr

Baş Mühasib

7-37-ci səhifələrdə izah olunmuş qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir. Müstəqil Auditor Rəyi 1-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

ATABANK ASC**31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
(qeydlər yoxdursa min Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	2004	2003
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Gəlir vergisindən əvvəl mənfəət		4,214,203	887,288
Düzəlişlər:			
Dəyərsizləşmə nəticəsində hesabdən silinmiş məbləğlər çıxılmaqla, kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatların yaradılması		997,190	(174,736)
Digər əməliyyatlar üzrə zərərlərin bərpası		115,890	-
Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə köhnəlmə və bərpa xərcləri		1,166,125	692,249
Əsas vəsaitlərin silinməsi üzrə zərər		-	4,021
Hesablama üsulu ilə göstərilmiş məbləğlərdə xalis dəyişiklik		697,876	(1,084,707)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaitlərinin hərəkəti		7,191,284	324,115
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklər Əməliyyat aktivlərinin (artması)/azalması:			
Azərbaycan Respublikasının Milli Bankında minimal ehtiyat vəsaitləri		(2,021,416)	(1,794,778)
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar		(5,217,061)	2,038,815
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		(42,698,726)	(29,721,401)
Sair aktivlər		(328,038)	(28,363)
Əməliyyat öhdəliklərinin (artması)/azalması:			
Banklardan alınmış depozitlər		24,455,622	9,296,205
Müştəri hesabları		72,766,035	17,280,161
Sair öhdəliklər		(330,528)	(135,132)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə mədaxil/(məxaric) olunan nağd pul vəsaitləri		53,817,172	(2,740,378)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(553,899)	(91,382)
Əməliyyat fəaliyyətindən mədaxil/(məxaric) olunan xalis nağd pul vəsaitləri		53,263,273	(2,831,760)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin alınması		(7,031,513)	(4,303,520)
Ödəniş tarixinədək saxlanılan borc qiymətli kağızlarının alınması		(600,405)	-
Satış üçün nəzərdə tutulan borc qiymətli kağızlarının alınması		-	(2,000,000)
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızların satılması/(alınması)		2,000,000	(3,000,000)
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan xalis nağd pul məxaricləri		(5,631,918)	(9,303,520)

ATABANK ASC

31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT (DAVAMI) (qeydlər yoxdursa min Azərbaycan manatı ilə)

MALİYYƏ FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİ:

Səhmdar kapitalında artım		10,000,000
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarından gəlir	27,968,438	7,374,560
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ödənilməsi	(16,327,644)	(142,596)
	<u>11,640,794</u>	<u>17,231,964</u>
Maliyyə fəaliyyətindən yaranan xalis pul mədaxilləri		
	<u>11,640,794</u>	<u>17,231,964</u>
NAĞD PUL VƏ ONA BƏRABƏR TUTULAN VƏSAİTLƏRİN XALIS ARTIMI	59,272,149	5,096,684
İLİN ƏVVƏLİNƏ NAĞD PUL VƏ ONA BƏRABƏR TUTULAN VƏSAİTLƏR	<u>6,174,818</u>	<u>1,078,134</u>
İLİN AXIRINA NAĞD PUL VƏ ONA BƏRABƏR TUTULAN VƏSAİTLƏR	<u>65,446,967</u>	<u>6,174,818</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixdə Bank tərəfindən nağd vəsait şəklində ödənilmiş və alınmış faiz məbləği müvafiq olaraq 4,746,744 manat və 14,548,393 manat təşkil etmişdir.

31 dekabr 2003-cü il tarixdə Bank tərəfindən nağd vəsait şəklində ödənilmiş və alınmış faiz məbləği müvafiq olaraq 1,265,321 manat və 4,295,956 manat olmuşdur.

İdarə heyəti tərəfindən

Sədr

Baş Mühasib

7-37-ci səhifələrdə izah olunmuş qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir. Müstəqil Auditor Rəyi 1-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

ATABANK ASC

31 DEKABR 2004-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (qeydlər yoxdursa min Azərbaycan manatı ilə)

1. BANK HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

“AtaBank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) 1993-cü il tarixində Azərbaycan Respublikasında yaranmışdı. 7 oktyabr 2002-ci il tarixində Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti “ATABANK” formasında yenidən qurulub. Bankın hüquqi ünvanı: Ş. Bədəlbəyli küç. 102, Bakı şəh., Azərbaycan. Bank Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı (ARMB) tərəfindən tənzim olunur və 02-10/557 nömrəli ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bankın əsas biznes fəaliyyəti ödənişlər və pul köçürmələri, kommersiya xidmətləri, xarici valyuta alqı-satqı əməliyyatlarından və ssuda verməkdən ibarətdir.

Bankın Azərbaycanda 6 filialı və 1 xidmət məntəqəsi fəaliyyət göstərir.

Bankın 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə işçilərinin sayı müvafiq olaraq 90 və 46 nəfər olmuşdur.

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Bankın səhmlərinin 5%-dən çox hissəsinə malik idilər:

	2004 Səhmdarların payı, %	2003 Səhmdarların payı, %
AtaHolding ASC	76	76
Əhməd Erentok	12	12
Mahir Rəfiyev	6	6
Əsrəf Kamilov	5	5
Digər şəxslər	1	1
Cəmi	100	100

2004-cü ilin son 3 ayı ərzində Bank İdarə Heyətinə bir necə yeni üzvləri cəlb etməklə özünün təşkilatı strukturunda mühüm dəyişikliklər etmişdir. Bu yeni menecerlər əvvəllər rezident və qeyri-rezident banklarda işləmişlər.

Bu maliyyə hesabatlarının çap olunması 17 mart 2005-ci il tarixdə İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

2. TƏQDİMAT ƏSASI

Mühasibat uçotu prinsipi - Bankın maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) əsasən hazırlanmışdır. Göstərilmiş bəzi məqamlardan başqa, qalan bütün hallarda maliyyə hesabatlarında məbləğlər min Azərbaycan Manatı ilə (“min manat”) verilmişdir. Bu maliyyə hesabatları bəzi maliyyə alətlərinin yenidən qiymətləndirilməsi istisna olmaqla, tarixi dəyər əsasında hazırlanmışdır.

Bank mühasibat yazılışlarını Azərbaycanın qanunvericilik tələbləri əsasında aparır. Bu maliyyə hesabatları Azərbaycanın yerli mühasibat yazılışları əsasında hazırlanmış və MHBS-na uyğun olması üçün düzəliş edilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun hazırlanması rəhbərliyin müəyyən hesab növləri üçün təqribi hesablamalardan və fərziyyələrdən istifadə etməsini tələb edir. Bu təqribi hesablama və fərziyyələrin maliyyə hesabatları tarixinə əks olunan aktiv və öhdəliklərin göstəricilərinə, şərti aktiv və öhdəliklərin açıqlamalarına və hesabat dövründə göstərilən mənfəət və zərər məbləğlərinə təsiri vardır. Faktiki nəticələr bu təqribi hesablamalardan fərqlənə bilər. Dəyişikliklərə xüsusilə məruz qala bilən göstəricilərə kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar və maliyyə alətlərinin bərpə və ədalətli dəyərinin hesablanması aiddir.

Əməliyyat Valyutası - Təqdim olunan maliyyə hesabatlarında əməliyyat valyutası Azərbaycan Respublikası manatıdır (bundan sonra “manat”).

3. MÜHÜM MÜHASİBAT SİYASƏTLƏRİ

Maliyyə alətlərinin tanınması və ölçülməsi - Bank maliyyə aktivləri və öhdəliklərini, onlar maliyyə alətləri üzrə müqavilə şərtlərinin qarşı tərəfi kimi çıxış etdikdə öz hesabatında əks etdirir. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin adı qaydada alqı-satqısı hesablaşma tarixindəki uçot əsasında tanınır.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilk olaraq alış dəyəri ilə hesablanır və alqı-satqı əməliyyatı üzrə çəkilmiş hər hansı xərclər çıxılmaqla, verilmiş və ya qəbul olunmuş məbləğlərin ədalətli dəyəri ilə ölçülür. Bu əməliyyatlar üzrə yenidən ölçmə mexanizmi üçün mühasibat qaydaları aşağıdakı müvafiq mühasibat qaydalarında öz əksini tapmışdır.

Nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlər - Nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlərə nağd pul, ARMB-nın və digər ölkələrin mərkəzi banklarının müxbir hesablarındakı məhdudiyəti olmayan qalıqlar və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (“İƏİT”) daxil olan ölkələrdə yerləşən banklara verilmiş avanslar aiddir. Nağd pul vəsaitlərinin hərəkətinin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə ARMB tərəfindən tələb olunan minimal ehtiyat qoyuluşları onların istifadəsi üzrə mövcud olan məhdudiyətlər səbəbindən nağd pul vəsaitlərinə daxil edilmir (10 sayılı qeyd).

Banklara verilmiş kredit və avanslar - Bank işinin normal gedişində digər banklara müxtəlif müddətə avans və ya depozitlər verir. Bank tərəfindən verilmiş sabit ödəmə vaxtı olan kreditlər və avanslar effektiv faiz dərəcəsi metoduna əsasən amortizasiya edilən dəyərlə qeyd edilir. Sabit ödəmə vaxtı olmayan kreditlər və avanslar isə alış dəyəri ilə hesablanır. Kredit təşkilatları tərəfindən veriləcək məbləğlər ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat çıxılmaqla xalis dəyəri ilə hesablanır.

Qiymətli kağızların alışı və onların sonradan satışı üzrə müqavilələr - Bank öz fəaliyyəti zamanı qiymətli kağızların alışı və onların sonradan satışı (“əks repo”) üzrə müqavilələr bağlayır. Qiymətli kağızların alışı və onların sonradan satışı ilə əlaqədar müqavilələr Bank tərəfindən onun xəzinəsinin idarə olunması və alqı-satqı əməliyyatlarının elementi kimi istifadə edilir.

“Əks repo” müqavilələri əsasında alınmış aktivlər maliyyə hesabatlarında qiymətli kağızlar və digər aktivlərlə təmin edilmiş depozit şəklində yerləşdirilmiş nağd pul vəsaitləri kimi uçota alınır.

Bank tərəfindən verilmiş kreditlər - Bankın borcalanı birbaşa pul vəsaitləri ilə təmin etməsi nəticəsində yaranan maliyyə aktivləridir.

Bank tərəfindən müəyyənləşdirilmiş ödəniş tarixi ilə verilən kreditlər aşağıda göstərilən qayda ilə tanınır. Verilən kreditlərin nominal dəyəri ilə bazar dəyərindən aşağı dəyerdə ayrılan kreditlərin amortizasiya olunmuş dəyəri arasındakı fərq kredit məbləği verilən dövrdə bazar göstəricilərindən istifadə etməklə diskont edildikdə və aktivlərin yaranması üzrə mənfəət və zərərlər hesabatına zərər kimi daxil edildikdən sonra tanınır. Daha sonra, bu cür kreditlərin balans dəyərinə zərərlərin yaranması üzrə amortizasiyanı nəzərə almaqla düzəlişlər edilir və effektiv faiz metodunu istifadə etməklə aidıyyatı gəlir mənfəət və zərər haqqında hesabatda faiz gəliri kimi qeydə alınır. Müştərilərə verilən lakin müəyyənləşdirilmiş ödəniş tarixi olmayan kreditlər alışı dəyəri ilə hesablanır. Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar üzrə ehtimal olunan hər hansı zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla xalis dəyərlə hesablanır.

Kreditlərin və avansların silinməsi - Kreditlər və avanslar Bankın sahibliyinə keçdiyi və ümitsiz borclara çevrildiyi halda, onlar ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlardan silinirlər. Kreditlər və avanslar - rəhbərlik banka ödənilməli məbləğləri toplamaq üçün bütün mümkün tədbirləri həyata keçirdikdən və Bank bütün mümkün təminatları aldıqdan sonra silinir.

Faiz hesablanmayan kreditlər - Faizin və ya əsas məbləğinin ödənilməsi 30 gündən çox gecikdirilən kreditlər, ödənilməli bütün məbləğlərin nağd vəsaitlə və ya asan realizə olunan qiymətli kağızlarla tam təmin olunması və yığım mərhələsində olan mənfəətlə bağlı hallar istisna olmaqla, faiz hesablanmayan kreditlər siyahısına daxil edilir. Borcun qaytarılması şübhəli hesab edilərsə, faiz gəlirləri tanınmır. Borcalanların sonrakı ödənişləri onlarla fərdi razılaşmalara əsaslanaraq ya verilmiş kreditin əsas məbləğinə ya da faiz borcuna tətbiq edilir. Əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi münasib müddətdə kredit müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olaraq təmin edildikdə, faiz hesablanmamış kreditlərin statusu dəyişir və onlara faiz hesablanır.

Zərərlər üçün ehtiyatlar - Bank borc və faizlərini alışı dəyəri və ya amortizasiya edilən dəyerdə hesablanan maliyyə aktivlərinin razılaşdırılmış qaydalarına uyğun yığa bilməyəcəyini yəqinləşdirdikdə zərərlər üçün ehtiyatlar yaradır. Zərərlər üçün ehtiyatlar zəmanət və girov hesabına bərpə oluna bilən məbləğ daxil olmaqla, satış qiyməti ilə gələcək nağd pul vəsaitlərinin hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır. Kreditlər üzrə zərərlər üçün ehtiyatların müəyyən edilməsi riskə məruz qalan aktivlərin təhlilinə əsaslanır və rəhbərliyin ehtimalına əsasən riskə məruz olan aktivlərin mümkün zərərlərinə kifayət edən təminat məbləğini əks etdirir. Ehtiyatlar riskə məruz qalan aktivlərin ətraflı qiymətləndirilməsi nəticəsində yaranır.

Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlardakı dəyişikliklər mənfəət və zərər haqqında hesabatda göstərilir və zərərlər üzrə ehtiyatların yığılmış məbləği balans hesabatında göstərilən aktivlər hesabından çıxılır. Ehtiyatların rəhbərlik tərəfindən müəyyənləşdirilməsi Bankın keçmiş təcrübəsinə, riskə məruz qalan aktivlərə məxsus risklərə, borc alanın ödəmə bacarığına təsir edən amillərə, təminatın təqribi dəyərinə və cari iqtisadi vəziyyətə əsaslanaraq yerinə yetirilir.

Nəzərə almaq lazımdır ki, zərərlər üçün ehtiyatların müəyyənləşdirilməsi rəhbərliyin ehtimallarına əsaslanır. Müəyyən dövrlərdə Bankın zərərləri kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlara nisbətən daha çox ola bilər. Bununla belə, rəhbərlik ehtimal edir ki, kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar riskə məruz qalan aktivlərə aid olan mümkün zərərləri tam dəyərləndirir.

Ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar - Ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar müəyyən və ya sabit ödənişləri özündə birləşdirən borc qiymətli kağızlarıdır. Qrup həmin qiymətli kağızları ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyətinə və imkanına malikdir. Belə qiymətli kağızlar amortizasiya dəyərindən dəyərsizləşmə üzrə hər hansı ehtiyatları çıxaraq səhmlər üzrə yığılmış nominal faiz gəlirini əlavə etməklə uçota alınır. Amortizasiya olunmuş güzəştlər ödəniş tarixindən sonrakı müddət üzrə səmərəli faiz metodunu istifadə etməklə faiz gəlirlərində tanınır.

Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar - Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar qeyri-müəyyən müddətdə saxlanılan borc investisiya öhdəliklərindən və səhmdar kapitalla investisiya öhdəliklərindən ibarətdir. Bu növ qiymətli kağızlar ilk olaraq alış qiymətinin ədalətli dəyərə yaxın olduğu dəyərə qeydiyyata alınır. Sonradan qiymətli kağızlar mənfəət və zərər haqqında hesabatda qeyd edilməklə və yığılmış kupon gəlirləri nəzərə alınmaqla ədalətli dəyər ilə yenidən qiymətləndirilir.

Bank ona məxsus olan və satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızların ədalətli dəyərini hesablamaq üçün rəsmi bazar məzənnələrindən istifadə edir. Əgər belə məzənnələr yoxdursa, rəhbərlik tərəfindən qiymətləndirmə aparılır. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızların ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərdən yaranan realizə olunan və olunmayan gəlirlər və xərclər mənfəət və zərər haqqında hesabatda yarandıqları dövr üzrə daxil edirlər. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlardan qazanılan faiz mənfəət və zərər haqqında hesabatda faiz gəliri kimi əks olunur. Alınacaq dividendlər isə mənfəət və zərər haqqında hesabatda dividend üzrə gəlir kimi daxil edilir.

Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər - Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər alış dəyərindən yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə üzrə tanınmış hər hansı zərəri çıxılmaqla qeyd edilir. Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin köhnəlməsi və amortizasiyası aşağıda göstərilən illik faiz dərəcələrində bərabər hissələrlə köhnəlmə metodunu istifadə edərək aktivlərin iqtisadi cəhətdən faydalı olduğu dövr ərzində dəyərlərinin silinməsi ilə hesablanır:

Binalar	2%
Mebel və ofis avadanlığı	14%
Kompüter avadanlığı	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%
Digər əsas vəsaitlər	20%
Qeyri-maddi aktivlər	10-20%

Bərpa dəyəri üzrə zərər - Əgər vəsaitin bərpa dəyəri onun hesablanmış dəyərindən azdırsa, hesablanmış dəyər bərpa dəyərində azaldılır. Bu fərq bərpa dəyəri üzrə zərər olaraq yarandığı ildə xərc kimi mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınır.

Vergi sistemi - Mənfəət vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmini ifadə edir.

Cari vergi xərcləri il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəətə əsaslanır. Vergiyə cəlb olunan mənfəət-mənfəət və zərər haqqında hesabatda göstərilən xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki vergiyə cəlb olunan mənfəətə digər illərdə vergiyə cəlb olunan və ya tutulan gəlir və xərc maddələri daxil deyil, bundan əlavə o, heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan və vergi tutulmayan maddələri özündə birləşdirmir. Bankın cari vergi xərcləri qüvvədə olan və ya əsasən balans hesabatı tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergilər-maliyyə hesabatlarındakı aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə olunan müvafiq vergi bazaları arasında yaranan fərqlərdən bərpası və ya ödənilməsi gözlənilən vergilərdir və bu növ vergilər balans hesabatının öhdəlik metodu əsasında uçota alınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən bütün vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə istifadə edilən tutulmalı müvəqqəti fərqlərə qarşı yaranması ehtimal edilən vergiyə cəlb olunan mənfəətin həcmində tanınır. Əgər müvəqqəti fərq qudvil-dən və ya mənfəət vergisinə və maliyyə mənfəətinə təsir etməyən əməliyyat üzrə sair aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (şirkətlərin birləşməsindən başqa) yaranırsa, bu cür aktivlər və öhdəliklər tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər balans hesabatı tarixində nəzərdən keçirilir və mühüm vergiyə cəlb olunan mənfəətin aktivlərin bütün hissəsini və ya müəyyən hissəsini bərpa etməsi üçün ehtimal edilməyən həcmdə azaldılır.

Təxirə salınmış vergi öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparıldığı və ya aktivlərin realizə olunduğu dövrdə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi mənfəət və zərər haqqında hesabat yazılır və kreditləşdirilir, lakin təxirə salınmış verginin birbaşa səhmdar kapitalına yazıldığı və kreditləşdirildiyi maddələr istisna təşkil edir, belə ki, bu halda təxirə salınmış vergi səhmdar kapitalı ilə bağlı olur.

Azərbaycanda Bankın fəaliyyətinə şamil ediləcək müxtəlif vergi növləri də mövcuddur. Bu vergilər əməliyyat xərcləri kimi mənfəət və zərər haqqında hesabatda daxil edilir.

Bankların və müştərilərin depozitləri - Bankların və müştərilərin depozitləri mədaxildən əqdin bağlanması xərcləri çıxıldıqdan sonrakı alış dəyəri ilə qeyd edilir. Nəticədə bu məbləğlər amortizasiya edilən dövrdə göstərilir və xalis mədaxillə alına bilən məbləğ arasında fərq borc müddətləri dövründə effektiv faiz dərəcələri metodundan istifadə edərək, mənfəət və zərər haqqında hesabatda qeyd olunur.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları - Buraxılmış borc qiymətli kağızları Bank tərəfindən buraxılan sadə vekselləri, depozit sertifikatlarını və borc öhdəliklərini əks etdirir. Onlar müştəri və bank depozitləri üçün istifadə olunan eyni prinsiplər əsasında uçota alınır.

Ehtiyatlar - Ehtiyatlar o zaman nəzərə alınır ki, Bank keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyə malikdir və ehtimal olunur ki, öhdəliyi təmin etmək üçün iqtisadi mənfəətli resurslara ehtiyac olsun və öhdəliyin dəyəri müəyyən olunsun.

Səhmdar kapitalı - Səhmdar kapitalı alış dəyəri ilə göstərilir. Qeyri-nağd şəkildə nizamnamə fonduna qoyulan vəsaitlər nizamnamə fonduna köçürüldüyü tarixə olan dəyəri ilə əks etdirilir.

Təqaüd və digər sosial fond öhdəlikləri - Bank öz işçilərinə təqaüdlərin verilməsi ilə bağlı hər hansı xərclər çəkmir. Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik tələblərinə uyğun olaraq, Bank işçilərin əmək haqlarından təqaüd yardımlarını tutur və onları dövlət pensiya fonduna köçürür. Bank tərəfindən cari yardımlar müvafiq əmək haqlarının qazanıldığı dövr üzrə hesablanmış xərclərlə birlikdə hazırkı ümumi əmək haqqının faizi şəklində hesablanır. İşçilər təqaüdə çıxdıqda, bütün təqaüd ödənişləri yuxarıda qeyd olunan pensiya fondu tərəfindən tənzimlənir.

Gözlənilməyən hadisələr - Resursların axını zamanı öhdəliyin təmin olunması tələb olduğundan və dəqiq hesablama aparılacağı yəqin edildiyindən bu kimi öhdəliklər maliyyə hesabatlarında qeyd olunmamışdır. Gözlənilməyən aktivlər maliyyə hesabatlarında qeyd olunmamışdır, amma iqtisadi mənfəət əldə edildiyi halda yaranması mümkündür.

Gəlir və xərclərin qeydə alınması - Faiz gəlirləri və xərcləri hesablama metodu əsasında hesablanır. Borclar 30 gündən çox müddətə gecikdirilsə, faiz gəlirlərinin qeydə alınması dayandırılır. Faiz gəlirlərinə həmçinin investisiya qiymətli kağızları üzrə qazanılan gəlirlər də daxildir. Bank tərəfindən verilmiş kreditlər, əgər iri həcmlidirsə, (aidiyyatı birbaşa xərclərlə birlikdə) təxirə salınır və kreditlərin effektiv metodu üzrə düzəliş kimi tanınır. Komissiya gəlirləri/xərcləri hesablama metodu əsasında tanınır. Aidiyyatı əməliyyatlar yekunlaşdırılanda sair gəlirlər mənfəət və zərər haqqında hesabatın kreditinə yazılır

Xarici valyuta mübadiləsi - Xarici valyutada qeyd olunmuş pul aktiv və öhdəlikləri balans tarixindəki alqı-satqı məzənnəsinə uyğun Azərbaycan manatına konvertasiya edilir. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əqdin yerinə yetirildiyi günə olan valyuta məzənnəsi ilə hesablanır. Bu əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərər məzənnə əməliyyatları üzrə xalis gəlirə/(zərərə) daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri - Bank ilin sonuna maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2004-cü il	31 dekabr 2003-cü il
Azərbaycan manatı/ABŞ dolları	4,903	4,923
Azərbaycan manatı/AVRO	6,682	6,195
Azərbaycan manatı/Rusiya Rublu	177	167

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi - Bank qeydə alınmış dəyərləri təmin etməyə hüquqi cəhətdən təsiredici qüvvəyə malik olduğu dövrdə və ya eyni zamanda maddi vəsaitə çevirmək və öhdəliklərini yerinə yetirmək məramında olarkən maliyyə aktivləri və öhdəlikləri balansda xalis məbləğlə qeyd olunur.

Yenidən təsnifləşdirmə - 31 dekabr 2004-cü il tarixinə və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə hesabatlarında edilmiş bəzi yenidən təsnifləşmələr 31 dekabr 2003-cü il tarixinə və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə hesabatlarında verilmiş təqdimatla uyğunluq təşkil edir.

4. XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

Xalis faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	14,158,805	5,503,291
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	7,428	12,213
Borc qiymətli kağızları üzrə faiz gəlirləri	9,947	1,929
	<u>14,176,180</u>	<u>5,517,433</u>
Faiz xərcləri		
Müştəri hesabları üzrə faiz xərcləri	2,001,828	607,448
Banklardan alınmış depozitlər üzrə faiz xərcləri	1,237,749	421,862
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə faiz xərcləri	1,832,251	362,933
Alınmış maliyyə lizinqi üzrə faiz xərcləri	579	9,848
	<u>5,072,407</u>	<u>1,402,091</u>
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatların yaradılmasından/(bərpaından) əvvəl xalis faiz gəlirləri	<u><u>9,103,773</u></u>	<u><u>4,115,342</u></u>

5. KREDİTLƏR ÜZRƏ EHTİMAL OLUNAN ZƏRƏRLƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR

Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	Banklara verilmiş kreditlər və avanslar	Cəmi
31 dekabr 2002-ci il tarixinə	(1,320,936)	-	(1,320,936)
Ehtiyatların bərpası	<u>174,736</u>	-	<u>174,736</u>
31 dekabr 2003-cü il tarixinə	(1,146,200)	-	(1,146,200)
Ehtiyatlar	(1,062,653)	(49,000)	(1,111,653)
Aktivlərin silinməsi	52,974	-	52,974
Ehtiyatların bərpası	<u>61,489</u>	-	<u>61,489</u>
31 dekabr 2004-cü il tarixinə	<u>(2,094,390)</u>	<u>(49,000)</u>	<u>(2,143,390)</u>

Digər zərərlər üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	İddialar, zəmanətlər və digər öhdəliklər
31 dekabr 2003-cü il tarixinə	-
Ehtiyatların yaradılması/(bərpası)	<u>(115,890)</u>
31 dekabr 2004-cü il tarixinə	<u>(115,890)</u>

Aktivlər üzrə zərərlər üçün ehtiyatlar aidyyəti aktivlərdən tutulur. İddialar, zəmanətlər və öhdəliklər üzrə ehtiyatlar öhdəliklərdə qeyd olunur.

6. XARİCİ VALYUTA ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ XALIS GƏLİR

Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir aşağıdakılardan ibarətdir

	2004	2003
Dilinq əməliyyatları üzrə gəlir, xalis	19,694	82,864
Yenidənqiymətləndirmə fərqləri, xalis	<u>(5,570)</u>	<u>3,500</u>
Cəmi xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlir, xalis	<u>14,124</u>	<u>86,364</u>

7. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Xarici valyuta əməliyyatları	893,782	482,719
Hesablaşmalar	1,140,040	472,097
Nağd pul vəsaitləri üzrə əməliyyatlar	660,492	430,717
Sənədləşdirmə əməliyyatları	6,559	4,262
Digər əməliyyatlar	<u>329,534</u>	<u>68,396</u>
Cəmi haqlar və komissiya gəlirləri	<u>3,030,407</u>	<u>1,458,191</u>

	2004	2003
Haqq və komissiya xərcləri:		
Hesablaşmalar	174,392	146,368
Plastik kartlarla əməliyyatlar	137,815	52,769
Xarici valyuta əməliyyatları	36,815	7,029
Nağd pul vəsaitləri üzrə əməliyyatlar	23,260	5,855
Digər əməliyyatlar	19,054	2,660
	<u>391,336</u>	<u>214,681</u>
Cəmi haqlar və komissiya xərcləri	<u>391,336</u>	<u>214,681</u>

8. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Maaşlar və mükafatlar	1,196,623	638,708
Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin köhnəlməsi	1,166,125	692,249
Reklam və marketing xərcləri	779,924	1,442,533
Təmir və texniki xidmət xərcləri	716,290	291,126
Rabitə xərcləri	589,455	301,605
Əmlakın sığortası	321,715	204,375
Sosial təminat xərcləri	319,846	169,840
Digər işçilərin müavinətləri	275,779	183,002
Kommunal xərclər	238,083	203,594
Peşəkar xidmətlərə görə ödəmələr	141,746	167,344
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	135,871	107,017
Ezamiyyə xərcləri	112,036	53,028
Hüquq xidmətləri haqları	75,457	71,755
Sair xərclər	307,761	206,488
	<u>6,376,711</u>	<u>4,732,664</u>
Cəmi əməliyyat xərcləri	<u>6,376,711</u>	<u>4,732,664</u>

9. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Bank Azərbaycan Respublikasının yerli qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş vergi hesabatlarını Manatla aparır və onların əsasında vergiləri ödəyir. Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinin tələbləri Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarından fərqlənə bilər. Yerli qanunvericilik çərçivəsində müəyyən xərclərin vergi bazasına aid olmamasına və müəyyən gəlirlərin vergidən azad olmasına görə Banka müəyyən daimi vergi fərqləri təsir edir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə və vergi hesabatları üçün nəzərdə tutulmuş cari aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında olan müvəqqəti fərqlərin ümumi vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər, əsasən, gəlirlərin və xərclərin tanınma üsullarına və bəzi aktivlərin qeyd edilmiş dəyərlərinə əsaslanır.

Vergi aktivləri və öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	<u>12,017</u>	<u>4,136</u>
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri	<u>934,008</u>	<u>296,270</u>

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2004	2003
Təxirə salınmış aktivlər:		
Əsas vəsaitlər	<u>50,072</u>	<u>37,748</u>
Cəmi təxirə salınmış aktivlər	<u>50,072</u>	<u>37,748</u>
	2004	2003
Təxirə salınmış öhdəliklər:		
Qeyri-maddi aktivlər	<u>-</u>	<u>20,516</u>
Cəmi təxirə salınmış öhdəliklər	<u>-</u>	<u>20,516</u>
Xalis təxirə salınmış aktivlər	<u>50,072</u>	<u>17,232</u>
24% mənfəət vergisi dərəcəsi ilə təxirə salınmış vergi aktivləri	<u>12,017</u>	<u>4,136</u>

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə olan vergi xərcləri və mühasibat mənfəəti arasında əlaqələr aşağıda izah olunur:

	2004	2003
Gəlir vergisindən əvvəl mənfəət	<u>4,214,203</u>	<u>887,288</u>
Yerli vergi dərəcəsi	24 %	25 %
Yerli vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi məbləği	1,011,409	221,822
Daimi fərqlərin vergi təsiri	172,347	135,972
Mənfəət vergisi dərəcəsinin dəyişməsinin təsiri	<u>-</u>	<u>(172)</u>
Mənfəət vergisi xərcləri	<u>1,183,756</u>	<u>357,622</u>
Cari mənfəət vergisi üzrə xərc	1,191,637	343,505
Təxirə salınmış mənfəət vergisi xərcləri/(mənfəəti)	<u>(7,881)</u>	<u>14,117</u>
Mənfəət vergisi xərcləri	<u>1,183,756</u>	<u>357,622</u>

	2004	2003
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri		
Dövrün əvvəlinə	4,136	18,253
Dövr üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisinin artması/(azalması)	<u>7,881</u>	<u>(14,117)</u>
Dövrün sonuna	<u>12,017</u>	<u>4,136</u>

10. NAĞD PUL VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ BANKINDA QALIQ VƏSAİTLƏRİ

Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Nağd pul	53,335,820	3,441,161
Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər	<u>15,334,250</u>	<u>3,509,994</u>
Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlərin cəmi	<u>68,670,070</u>	<u>6,951,155</u>

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə ARMB-da müddətsiz saxlanılan vəsaitlərin qalıqları Milli Bank tərəfindən tələb olunan müvafiq olaraq 4,137,127 min manat və 2,115,711 min manat həcmində məcburi ehtiyat rezervlərini əks edir. Ehtiyat qalığının hər zaman ARMB-da saxlanması Bankdan tələb olunur. 31 dekabr 2004-cü il tarixinə nağd pul cəmi aktivlərin 30%-ni təşkil etmişdir.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat üçün nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər	68,670,070	6,951,155
İƏİT ölkələrində yerləşən banklara verilmiş kreditlər və avanslar	<u>914,024</u>	<u>1,339,374</u>
Azərbaycan Respublikası Milli Bankında məcburi ehtiyat rezervi çıxılmaqla	<u>69,584,094</u>	<u>8,290,529</u>
	<u>(4,137,127)</u>	<u>(2,115,711)</u>
Nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlərin cəmi	<u>65,446,967</u>	<u>6,174,818</u>

11. BANKLARA VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

Banklara verilmiş kreditlər və avanslar aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Banklara verilmiş avanslar	1,307,405	2,077,577
Banklara və digər institutlara verilmiş kreditlər	2,451,500	-
Məhdud depozit	3,110,383	-
Banklara verilmiş kredit və avanslara hesablanmış faiz gəliri	<u>3,813</u>	<u>-</u>
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla	<u>6,873,101</u>	<u>2,077,577</u>
	<u>(49,000)</u>	<u>-</u>
Banklara verilmiş kreditlərin və avansların cəmi	<u>6,824,101</u>	<u>2,077,577</u>

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar məbləğlərinin dəyişməsi 5 sayılı qeyddə izah olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Beynəlxalq Bankına plastik kartlarla əməliyyatlar üçün zəmanət depoziti şəklində yerləşdirilən 24,515 min manat 31 dekabr 2004-cü il tarixinə Banklara verilmiş avanslara daxil idi.

31 dekabr 2004-cü il tarixinə akkreditiv əsasında Drezdner Bankına yerləşdirilmiş 3,110,383 min manat məhdud depozitə malik idi.

31 dekabr 2004-cü il tarixinə Bank Unibank-da 2,451,500 min manat məbləğində qısamüddətli depozitə malik idi ki, bu da daha sonralar ödənilmişdir.

12. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Verilmiş kreditlər	86,795,113	44,096,387
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə hesablanmış faiz gəliri	<u>879,946</u>	<u>1,256,438</u>
	87,675,059	45,352,825
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla	<u>(2,094,390)</u>	<u>(1,146,200)</u>
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların cəmi	<u>85,580,669</u>	<u>44,206,625</u>
	2004	2003
Avadanlıq ilə təmin olunmuş kreditlər	34,863,631	10,608,094
Əmlak ilə təmin olunmuş kreditlər	22,663,910	10,227,170
Depozit sertifikatları ilə təmin olunmuş kreditlər	16,816,028	-
Dövriyyədə olan mallarla təmin olunmuş kreditlər	3,121,425	1,982,592
Nağd vəsaitlə təmin olunmuş kreditlər	524,025	4,309,979
Korporativ zəmanətlərlə ilə təmin olunmuş kreditlər	518,031	8,809,830
Digər təminatlı kreditlər	6,645,927	6,926,643
Təminatsız kreditlər	1,642,136	1,232,079
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə hesablanmış faiz gəliri	<u>879,946</u>	<u>1,256,438</u>
	87,675,059	45,352,825
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla	<u>(2,094,390)</u>	<u>(1,146,200)</u>
Müştərilərə verilmiş kreditlərin və avansların cəmi	<u>85,580,669</u>	<u>44,206,625</u>

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar məbləğlərinin dəyişməsi 5 sayılı qeyddə izah olunmuşdur.

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə Bank 6 və 3 müştərisinə müvafiq olaraq 28,563,310 min manat və 19,509,603 min manat kreditlər ayırmışdır ki, onların da hər biri ayrılıqda Bankın kapitalının 10%-dən artıq olmuşdur.

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar müvafiq olaraq 35,365 min manat və 163,492 min manat təşkil edən faiz hesablanmayan kreditlər idi.

	2004	2003
İqtisadi sahələr üzrə təhlil		
İstehlak (fərdi)	33,152,464	6,860,387
Ticarət	15,952,413	14,012,100
Kənd təsərrüfatı	13,518,220	1,962,900
İstehsalat	12,987,731	11,423,900
Tikinti	11,164,285	9,790,200
Sair	20,000	46,900
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə hesablanmış faiz gəliri	<u>879,946</u>	<u>1,256,438</u>
	87,675,059	45,352,825
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla	<u>(2,094,390)</u>	<u>(1,146,200)</u>
 Müştərilərə verilmiş kreditlərin və avansların cəmi	 <u>85,580,669</u>	 <u>44,206,625</u>

13. QIYMƏTLİ İNVESTİSİYA KAĞIZLARI

Qiymətli investisiya kağızlarına aşağıdakılar daxildir:

	2004	2003
Ödəniş tarixinədək saxlanılan borc qiymətli kağızları	600,871	-
Satış üçün nəzərdə tutulan borc qiymətli kağızları	-	2,000,000
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	<u>3,200,000</u>	<u>3,200,000</u>
 Cəmi investisiya qiymətli kağızları	 <u>3,800,871</u>	 <u>5,200,000</u>

Ödəniş tarixinədək saxlanılan borc qiymətli kağızlarına daxildir:

	Nominal dəyərindən faiz	2004
Ödəniş tarixinədək saxlanılan borc qiymətli kağızları		
Azərbaycan Respublikası Milli Bankının qısamüddətli notları	<u>0%-1%</u>	<u>600,871</u>

ARMB-ın qısamüddətli notları nominal dəyər faizi ilə buraxılan və ARMB tərəfindən sabit və müəyyənləşdirilən ödəniş tarixlərinin qoyulduğu, manatla denominasiya edilmiş hökumət qiymətli kağızlarıdır. 31 dekabr 2004-cü il tarixinə ödəniş tarixinədək saxlanılan borc qiymətli kağızlarına daxil edilən məbləğ 466 manat min həcmində hesablanmış faiz gəliridir.

Satış üçün nəzərdə tutulan borc qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

31 dekabr 2003-cü il tarixinə Bank Maliyyə Nazirliyinin cəmi AZM 2,000,000 min manat təşkil edən, nominal dəyər üzrə faizlə buraxılan və Maliyyə Nazirliyinin 20 il ödəmə müddəti ilə təmin olunan uzunmüddətli istiqrazlarına malik idi.

Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar aşağıdakılardır:

Adı	Qeydiyyat alındığı ölkə	Sahibkar payı	2004	2003
AtaHoldinq ASC	Azərbaycan	10%	-	1,500,000
Interservice MMC	Azərbaycan	10%	-	700,000
AtaLizinq ASC	Azərbaycan	36%	900,000	-
AtaSığorta ASC	Azərbaycan	40%	2,000,000	-
AtaTurizm MMC	Azərbaycan	10%	-	300,000
AtaSənaye MMC	Azərbaycan	10%	-	300,000
BakıFondBirjası	Azərbaycan	5.55%	300,000	300,000
Ataİnşaat MMC	Azərbaycan	10%	-	100,000
Cəmi satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar			3,200,000	3,200,000

14. YIĞILMIŞ KÖHNƏLMƏ ÇIXILMAQLA ƏSAS VƏSAİTLƏR VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Binalar	Kompüter avadanlığı	Nəqliyyat vasitələri	İcarə ilə alınmış əmlakda təkmilləşdirmələr	Ofis avadanlığı	Digər əsas vəsaitlər	İstehsalda olan əsas vəsaitlər	Cəmi
İlkin dəyər								
31 dekabr 2003-cü il tarixinə	5,144,576	629,542	748,593	-	3,682,898	136,891	-	10,342,500
Əlavələr	<u>1,304,377</u>	<u>664,629</u>	<u>371,228</u>	<u>198,698</u>	<u>2,121,632</u>	<u>31,371</u>	<u>1,972,368</u>	<u>6,664,303</u>
31 dekabr 2004-cü il tarixinə	<u>6,448,953</u>	<u>1,294,171</u>	<u>1,119,821</u>	<u>198,698</u>	<u>5,804,530</u>	<u>168,262</u>	<u>1,972,368</u>	<u>17,006,803</u>
Yığılmış köhnəlmə								
31 dekabr 2003-cü il tarixinə	367,179	148,270	239,560	-	342,150	18,978	-	1,116,137
Dövr üzrə xərclər	<u>107,056</u>	<u>221,811</u>	<u>204,856</u>	<u>6,603</u>	<u>555,795</u>	<u>28,707</u>	<u>-</u>	<u>1,125,828</u>
31 dekabr 2004-cü il tarixinə	<u>474,235</u>	<u>371,081</u>	<u>444,416</u>	<u>6,603</u>	<u>897,945</u>	<u>47,685</u>	<u>-</u>	<u>2,241,965</u>
Xalis qalıq dəyəri ilə								
31 dekabr 2004-cü il tarixinə	<u>5,974,718</u>	<u>923,090</u>	<u>675,405</u>	<u>192,095</u>	<u>4,906,585</u>	<u>120,577</u>	<u>1,972,368</u>	<u>14,764,838</u>
Xalis qalıq dəyəri ilə								
31 dekabr 2003-cü il tarixinə	<u>4,777,397</u>	<u>481,272</u>	<u>509,033</u>	<u>-</u>	<u>3,340,748</u>	<u>117,913</u>	<u>-</u>	<u>9,226,363</u>

2004-cü il ərzində Bank Sumqayıt filialı üçün yeni binanın tikilməsinə başlamışdır. Binaanın tikintisi ilin sonuna qədər yekunlaşmamışdır və tikintisi başa çatmamış tikili kimi qeydiyyatla alınmışdır.

15. YIĞILMIŞ AMORTİZASIYA ÇIXILMAQLA QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	2004	2003
İlkin dəyər		
1 yanvar	249,000	126,448
Əlavələr	<u>367,210</u>	<u>122,552</u>
31 dekabr	<u>616,210</u>	<u>249,000</u>
Yığılmış amortizasiya		
1 yanvar	41,969	19,575
İl üzrə xərclər	<u>40,297</u>	<u>22,394</u>
31 dekabr	<u>82,266</u>	<u>41,969</u>
Xalis qalıq dəyəri ilə		
31 dekabr	<u>533,944</u>	<u>207,031</u>

16. SAİR AKTİVLƏR

Sair aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Əsas vəsaitlər üçün avans ödənişləri	86,493	12,278
Materiallar	285,183	-
Digər əməliyyatlar üzrə hesablaşması aparılmamış ödənişlər	24,461	33,845
Sair	<u>-</u>	<u>21,976</u>
Sair aktivlərin cəmi	<u>396,137</u>	<u>68,099</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə materiallara gələcəkdə müştərilərə satılmaq məqsədilə Austria Gezelshaft-dən alınmış plastik kartlar daxildir.

17. BANKLARDAN VƏ DİGƏR İNSTİTUTLARDAN ALINMIŞ DEPOZİTLƏR

Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Tələb edilənədək depozitlər	3,411,657	2,490,405
Müddətli depozitlər	<u>32,786,670</u>	<u>9,252,300</u>
Cəmi banklardan alınmış depozitlər	<u>36,198,327</u>	<u>11,742,705</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlərə illik 7% ilə Azərbaycan Respublikası Milli Bankından alınmış 5,000,000 min manat vəsait daxildir.

Bank Azərbaycanda kiçik və orta sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi məqsədilə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlər alır. 31 dekabr 2004-ci il tarixinə Fondla olan müqaviləyə əsasən Bank 3 aydan 5 ilə qədər ödəniş müddəti olan və illik faiz dərəcəsi 1%-2% olan 22,517,800 min manat həcmində kredit xəttinə malik olmuşdur. Daha sonra Bank bu vəsaitlərdən 7%-dək illik faiz dərəcəsi və eyni ödəmə müddəti ilə Azərbaycanda fərdi sahibkarlara və şirkətlərə kreditlər vermək üçün istifadə etmişdir.

18. MÜŞTƏRİ HESABLARI

Müştəri hesabları aşağıdakılardan ibarətdir

	2004	2003
Tələb əsasında yenidən ödənilməli	45,386,449	10,450,400
Müddətli depozitlər	49,131,754	11,301,768
Müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz xərcləri	<u>290,719</u>	<u>113,354</u>
Cəmi müştəri hesabları	<u>94,808,922</u>	<u>21,865,522</u>

Sahələr üzrə müştəri hesablarının təhlili:

	2004	2003
Ticarət	11,781,004	4,795,521
Tikinti	655,700	1,349,886
Enerji	18,229	324,288
İstehsalat	5,217,552	182,130
Kənd təsərrüfatı	242,457	79,387
Nəqliyyat və rabitə	5,146	5,215
İstehlak (fərdi)	68,371,232	12,676,854
Sair	8,226,883	2,338,887
Müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz xərcləri	<u>290,719</u>	<u>113,354</u>
Cəmi müştəriləri depozitləri	<u>94,808,922</u>	<u>21,865,522</u>

19. BURAXILMIŞ BÖRÇ QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Buraxılmış börc qiymətli kağızlarına aşağıdakılar daxildir:

	2004	2003
Kupon qiymətli kağızlar	300,000	-
Depozit sertifikatları	18,572,758	7,231,964
Buraxılmış börc qiymətli kağızları üzrə hesablanmış faiz xərcləri	<u>207,171</u>	<u>58,873</u>
Cəmi buraxılmış börc qiymətli kağızları	<u>19,079,929</u>	<u>7,290,837</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə xarici valyuta və milli manatla denominasiya edilmiş depozit sertifikatları üzrə faiz dərəcələri illik 10% təşkil etmişdir.

31 dekabr 2004-cü il tarixinə kupon qiymətli kağızları Bank tərəfindən 1,000 min manat nominal dəyərlə buraxılmış və iki yerli maliyyə təşkilatına 300,000 min manata satılmışdır. Bu qiymətli kağızlar illik 8% dərəcəsi ilə və 3 aydan 1 ilədək ödəmə müddəti ilə buraxılmışdır.

20. SAİR ÖHDƏLİKLƏR

Sair öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2004	2003
Kredit xətləri və zəmanətlər üzrə ehtiyatlar	115,890	-
Ödənilməli peşəkar xidmət haqqı	70,873	60,860
Mənfəət vergisindən başqa ödənilməli vergilər	300	-
Baş ofis binasının alınması üçün ödəniləcək vəsait	-	427,846
Sair	126,988	39,983
	<u>314,051</u>	<u>528,689</u>
Cəmi sair öhdəliklər	<u>314,051</u>	<u>528,689</u>

21. SƏHMDAR KAPİTALI

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə təsdiq olunmuş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdar kapital 100 min manat nominal dəyərlə 250 min adi səhmdən ibarət olmuşdur. Bütün səhmlər eyni statusa və bir səs hüququna malikdirlər. 28 dekabr 2004-cü il tarixdə Bank səhmdar kapitalının 10,000,000 min manata qədər artırılmasını təsdiqləmişdir.

22. MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ VƏ GÖZLƏNİLMƏYƏN HADİSƏLƏR

Biznesin normal gedişində Bank müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq məqsədilə balansdankənar riskə malik maliyyə alətlərini təklif edir. Müxtəlif dərəcəli kredit risklərini özündə birləşdirən bu alətlər üzrə qalıqlar balansda öz əksini tapmır. Kreditin genişləndirilməsi üçün şərti öhdəliklərlə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi, qoyulmuş girov və ya qiymətli kağızların dəyərsizliyi aşkar olunduğu halda, Bankın maksimum kredit itkisinə məruz qalması bu alətlərin yığılmış miqdarı ilə göstərilir. Bank balansdankənar öhdəliklərin idarə edilməsinə də balans üzrə əməliyyatlar üçün istifadə etdiyi kredit nəzarəti və idarəetmə siyasətini tətbiq edir.

Risk üzrə ölçülmüş məbləğ Bank Nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin irəli sürdüyü prinsiplər əsasında kredit konversiya amilləri və qarşı tərəfin risk ölçülərini tətbiq etməklə əldə edilir.

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə olan balansdankənar riskə malik alətlərin nominal və ya müqavilə məbləği və risk üzrə ölçülmüş kredit ekvivalentləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2004		2003	
	Nominal məbləğ	Risk üzrə ölçülmüş məbləğ	Nominal məbləğ	Risk üzrə ölçülmüş məbləğ
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	5,609,848	5,609,848	-	-
Müştəri vəsaitləri ilə təmin olunmuş ehtiyat akkreditivləri	3,110,383	-	-	-
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	5,652,430	5,652,430	125,275	125,275
Ümumi şərti və kredit öhdəlikləri	<u>14,372,661</u>	<u>11,262,278</u>	<u>125,275</u>	<u>125,275</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə 3,110,383 min manat məbləğində ehtiyat akkreditivləri müştəri hesablarına yerləşdirilmiş nağd pul vəsaiti ilə təmin olunmuşdur. 31 dekabr 2004-cü il tarixinə bu öhdəliyə qarşı heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

31 dekabr 2004-cü il tarixinə Bank verilmiş zəmanətlər və istifadə olunmamış kredit xətti üzrə öhdəliklər qarşı 115,890 min manat məbləğində ehtiyat yaratmışdır.

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə bütün şərti və kredit öhdəlikləri Azərbaycanda aparılmışdır.

Kapital qoyuluşu öhdəlikləri - 31 dekabr 2004-cü il tarixinə Bankın investisiya xərcləri üzrə heç bir maddi öhdəliyi olmamışdır.

Sığorta - 31 dekabr 2004 və 2003-cü illər ərzində Bankın əmlakı müvafiq olaraq 4,037,661 min manat və 4,667,004 min manat dəyərində sığortalanmışdır.

1 yanvar 2005-ci il tarixdən başlayaraq Bankın ümumi öhdəlik riski 1,000,000 ABŞD həcmində sığortalanmışdır.

Hüquqi mühakimə - Vaxtaşırı və biznesin normal gedişi olaraq, müştərilər tərəfindən Banka qarşı iddialar qaldırıla bilər. Rəhbərlik bu fikirdədir ki, heç bir yığılmamış maddi itkilər yaranmayacaq və buna görə də maliyyə hesabatlarında bu barədə heç bir əlavə ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergilər - Azərbaycan Respublikasının sahibkarlıq və xüsusən də, vergi qanunvericiliyində maddələrin müxtəlif təfsir dərəcələrinin olduğunu nəzərə alaraq və əgər, qanunun hər hansı bir izahatı vergi orqanları tərəfindən iddia olunarsa, bu halda Bank, ola bilsin ki, əlavə vergi, penyalar və cərimələr ödəmək məcburiyyətində qalsın. Bankın rəhbərliyi inanır ki, bütün vergi ödəmələri yerinə yetirilib və buna görə maliyyə hesabatlarında heç bir güzəşt nəzərdə tutulmamışdır. Vergi orqanları vergi ödəyicisinin fəaliyyətini yalnız son 3 təqvim ili üzrə yoxlamaq hüququna malikdir.

Təqaüdlər və təqaüd planları - İşçilər ölkənin qanunvericiliyinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasından təqaüd müavinətləri alır. 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə Bankın öz hazırkı və yaxud sabiq işçiləri üçün heç bir əlavə təqaüdlər, təqaüdə çıxdıqdan sonrakı tibbi xidmət, sığorta və ya kompensasiyalar üzrə öhdəliyi yoxdur.

Əməliyyat mühiti - Bank əsas biznes fəaliyyətini Azərbaycanda aparır. Biznes mühitinə təsir edən qaydalar və qanunlar sürətli dəyişikliklərə məruz qalır və siyasətdə və biznes mühitində baş verən mənfi dəyişikliklər Bankın aktivlərini və əməliyyatlarını risk altına alır.

23. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Beynəlxalq Audit Standartı 24-ə əsasən əlaqəli tərəflər dedikdə aşağıdakı tərəflər nəzərdə tutulur:

- (a) bilavasitə və ya dolaylı yol ilə bir və ya daha çox vasitəçilərin köməyi ilə hesabatçı müəssisəyə nəzarət edən və ya onun tərəfindən nəzarətdə saxlanılan, ya da həmin müəssisə ilə ümumi nəzarətdə olan müəssisələr (Bura holding kompaniyalar, filiallar və tabeçilikdə olan müəssisələr aiddir);
- (b) əlaqəli müəssisələr - Bankın mühüm təsiri altında olan və sərmayəçinin nə filialı, nə də birgə müəssisəsi olan müəssisələr;
- (c) bilavasitə və ya dolaylı yol ilə Bankda səsvermə hüququ olan və Bank üzərində mühüm təsire malik olan fiziki şəxslər;

(d) Bankın əməliyyatlarının planlaşdırılmasında, aparılmasında və nəzarətində səlahiyyətli və məsuliyyətli olan əsas idarəedici heyət, yəni Bankın direktorları, vəzifəli şəxsləri və bu fiziki şəxslərin yaxın ailə üzvləri də daxil olmaqla;

(e) səsvermədə böyük payı olmaqla birbaşa və ya dolayısı ilə (c) və ya (d)-də açıqlanan hər hansı bir şəxs və ya belə bir şəxs vasitə ilə əhəmiyyətli təsir göstərmək imkanına malik olan müəssisələr. Bura sahibi Bankın direktorları və ya əsas səhmdarları olan müəssisələr və əsas idarəedici heyətinin üzvü Bankla eyni olan müəssisələr aiddir.

Hər bir əlaqəli tərəflə münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. Bankın əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı sövdələşmələri olmuşdur:

	2004		2003	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Müştərilərə verilmiş kreditlər, ümumi	1,699,458	86,795,113	4,333,690	44,096,387
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış faiz	91	879,946	52,898	1,256,438
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtiyatlar	(146,689)	(2,094,390)	(20,614)	(1,146,200)
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	<u>1,552,860</u>	<u>85,580,669</u>	<u>4,365,974</u>	<u>44,206,625</u>
Müştəri hesabları	50,086,831	95,518,203	3,878,475	21,752,168
Müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz	5,653	290,719	27,382	113,354
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üçün ehtiyatlar	<u>18,000</u>	<u>115,890</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
İstifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	977,367	5,652,430	-	125,275
Verilmiş zəmanətlər	<u>600,000</u>	<u>5,609,848</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə əlaqəli tərəflər müştəri hesablarının cəmi 50,092,484 min manatını və ya ümumi müştəri hesablarının 52%-ni təşkil edirdilər ki, bu da əlaqəli tərəflər üzrə mühüm cəmləşməni ifadə edir.

31 dekabr 2004-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərə verilmiş zəmanətlərə AtaHoldinq ASC-yə 600,000 min manat məbləğində verilmiş zəmanət məktubu daxil idi.

31 dekabr 2004-cü il ərzində Bank əlaqəli tərəf olan müştərilərinə 776,755 min manat məbləğində kreditlər və avanslar vermiş və 3,410,987 min manat məbləğində kredit və avansların isə ödənişini qəbul etmişdir. 31 dekabr 2003-cü il ərzində Bank əlaqəli tərəf olan müştərilərinə 5,109,230 min manat məbləğində kreditlər və avanslar vermiş, 1,753,324 min manat məbləğlərində kredit və avans ödənişlərini qəbul etmişdir.

31 dekabr 2004-cü il ərzində Bank əlaqəli tərəf olan müştərilərindən 157,894,024 min manat məbləğində vəsait almış və cəmi 111,685,668 min manat məbləğində vəsait ödəmişdir. 31 dekabr 2003-cü il ərzində Bank əlaqəli tərəf olan müştərilərindən 4,375,879 min manat məbləğində vəsait almış və cəmi 622,690 min manat məbləğində vəsait ödəmişdir.

31 dekabr 2003 və 2004-cü il tarixdə bitən illər üzrə Bankın əlaqəli tərəflərlə apardığı əməliyyatlar nəticəsində mənfəət və zərər haqqında hesabatına daxil edilən məbləğlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2004		2003	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Faiz gəliri		14,176,180		5,517,433
- əlaqəli şirkətlər	78,616		120,128	
- əsas menecment heyət	1,113		68	
Faiz məsrəfi		(5,072,407)		(1,402,091)
- əlaqəli şirkətlər	(109,333)		-	
- əsas menecment heyət	(31,510)		(27,382)	
Haqq və komissiya gəliri		3,030,407		1,458,191
- əlaqəli şirkətlər	113,225		25,277	
- əsas menecment heyət	1,839		21,617	
Əməliyyat xərcləri		(6,376,704)		(4,732,664)
- əlaqəli şirkətlər	(176,637)		-	
- əsas menecment heyət	(63,430)		(10,000)	

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərdə bitən illər üzrə Bankın əlaqəli tərəflərlə imzaladığı lakin 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə hələ yerinə yetirmədiyi bütün müqavilələr səhmdarlar və rəhbərlik tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər istisna olmaqla, adi biznes fəaliyyəti zamanı və müstəqil tərəflərlə kommersion əməliyyatları şəraitində həyata keçirilmişdir.

24. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Maliyyə alətlərinin bazar dəyərlərinin açıqlanması 32 sayılı "Maliyyə alətləri: məlumatın açıqlanması və təqdim edilməsi" və 39 sayılı "Maliyyə alətləri: tanınması və qiymətləndirilməsi" Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq həyata keçirilir. Ədalətli dəyər likvidasiya satışı və ya məcburi satış əməliyyatı deyil, kommersion əməliyyatı zamanı məlumatlandırılmış tərəflər arasında alətin mübadilə edildiyi məbləğlə müəyyənləşdirilir. Bankın maliyyə alətlərinin əksər hissəsinin satışı üçün fəal bazarın mövcud olmamasından, alətlərin real satış dəyərinin müəyyənləşdirilməsi üçün cari iqtisadi vəziyyətlərini və alətlərə təsir edən riskləri nəzərə almaqla subyektiv bir fikrinin ifadə edilməsində zəruriyyət vardır. Bundan belə nəticə çıxarmaq olar ki, təqdim edilmiş göstəricilər Bankın saxladığı xüsusi bir maliyyə alətinin açıq bazarda satışından həqiqətən əldə ediləcək qiymətləri əks etdirməyə də bilər.

31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə Bank maliyyə alətinin hər sinfi üzrə ədalətli dəyəri qiymətləndirmək üçün aşağıda qeyd olunmuş metod və fərziyyələri istifadə etmişdir:

Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər - Bu qısamüddətli alətlərin balans dəyəri ədalətli dəyəri əks etdirir.

Banklara verilmiş kreditlər və avanslar - 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə verilmiş qısamüddətli depozit və avansların balans dəyəri ədalətli dəyəri əks etdirir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar - Kredit portfelinin ədalətli dəyəri portfelin hər bölməsindəki fərdi kreditlərin kredit və faiz dərəcələri göstəricilərinə əsaslanır. Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatların müəyyənləşdirilməsinə hər bir borc alanın fəaliyyət göstərdiyi sahədə iqtisadi vəziyyəti, hər bir borcalanın maliyyə durumu və təqdim etdiyi təminatlar, müxtəlif tipli kreditlərə aid olan risklərə görə mükafatların nəzərə alınması daxildir. Müvafiq olaraq, kreditlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat kreditlər üzrə kredit riskinin əks etdirilməsi üçün zəruri olan diskontun əsaslı ölçüsü kimi çıxış edir.

Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar - 31 dekabr 2004-cü il tarixinə satış üçün nəzərdə tutulmuş qiymətli kağızlar 3,200,000 min manat təşkil edən ədalətli dəyərlə göstərilmişdir. Bu növ qiymətli kağızlar üçün fəal bazar və oxşar kredit riskli və/və ya ödəmə müddətli qiymətli kağızların bazar qiymətləri olmadığından rəhbərliyin təxmini hesablamalarından istifadə olunmuşdur.

Ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar - 31 dekabr 2004-cü il tarixinə ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızların ədalətli dəyəri 600,871 manat təşkil etmişdir.

Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər - 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə qısamüddətli depozitlər və tələb edilənədək depozitlərin balans dəyəri müvafiq olaraq 16,307,027 min manat və 5,490,405 min manat təşkil etmiş və bu onların ədalətli dəyərini əks etdirmişdir. 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə uzunmüddətli borclar müvafiq olaraq 19,891,300 min manat və 6,252,300 min manat təşkil etmiş və bu onların təxmini dəyərini əks etdirmişdir.

Müştəri hesabları - 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə Bankın müştərilərinin qısamüddətli depozitlərinin balans dəyəri və cari hesabları müvafiq olaraq 69,337,437 min manat və 19,533,812 min manat təşkil etmiş və bu onların ədalətli dəyərini əks etdirmişdir. 31 dekabr 2004 və 2003-cü il tarixlərinə uzunmüddətli müştəri hesabları müvafiq olaraq 25,180,766 min manat və 2,218,356 min manat alışı dəyəri ilə göstərilmişdir ki, bu da onların təxmini ədalətli dəyərini əks etdirmişdir.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları- Buraxılmış borc qiymətli kağızları ədalətli dəyəri əks etdirən qiymətlə göstərilmişdir.

25. SONRAKI HADİSƏLƏR

2004-cü il ərzində Bank tərəfindən elan olunmuş səhmdar kapitalın artırılması planının bir hissəsi kimi Bank 17 yanvar 2005-ci il tarixdən - 5 aprel 2005-ci il tarixədək özünün səhmdar kapitalını 25,000,000 min manatdan 27,334,500 min manata qədər artırmışdır.

26. TƏNZİMLƏMƏ MƏSƏLƏLƏRİ

Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş kəmiyyət ölçüləri tələb edir ki, hər bir bank aşağıdakı cədvəldə göstərilən qaydada ümumi və 1-ci dərəcəli kapitalın risk dərəcələri üzrə ölçülmüş aktivlərinə qarşı minimal nisbət (aşağıdakı cədvəldə göstəriləndiyi kimi) və əmsalları təmin etsin.

Kapital səhmdar kapitalının məhdudluğu olan və sərbəst komponentlərin cəminə əsas risklər üzrə Bankın ehtiyatlarını əlavə etməklə hesablanır.

Kapitalın adekvatlıq əmsalı Bazəl Komitəsinin təsdiq edilmiş prinsipləri əsasında aşağıdakı risk ölçülərini tətbiq etməklə hesablanmışdır:

Ölçülər	Maddələrin adları
0%	Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər
0%	Dövlət borc qiymətli kağızları (manatla)
20%	Banklara 1 ilə qədər müddətə verilmiş kreditlər və avanslar
100%	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar
100%	Sair aktivlər
0%	Müştərilərin vəsaitləri ilə təmin olunan etibarlı akkreditivlər
50%	Digər etibarlı akkreditivlər, digər sövdələşmə ilə bağlı şərti öhdəliklər və ilkin müddət olaraq 1 ilə qədər istifadə olunmayan kreditlər üzrə öhdəliklər
100%	Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər

Bankın real kapitalının məbləğləri və nisbətləri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Kapital məbləğləri və nisbətləri	Həqiqi dəyər (min manat)	Kapitalın adekvatlıq məqsədləri üçün (min manat)	Kapitalın adekvatlıq məqsədləri üçün nisbət	Minimal tələb olunan nisbət
31 dekabr 2004 il tarixinə				
Ümumi kapital	29,247,410	25,460,714	26,9%	8 %
1-ci dərəcəli kapital	28,660,715	28,074,019	29,7%	4 %
31 dekabr 2003 il tarixinə				
Ümumi kapital	26,216,963	26,877,501	50.9%	8 %
1-ci dərəcəli kapital	25,630,268	25,630,268	48.5%	4 %

27. RİSKİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ

Riskin idarə edilməsi bank biznesinin əsasını təşkil etməklə bank əməliyyatlarının da mühüm elementi hesab olunur. Əməliyyatların xüsusiyyətlərindən irəli gələrək Bank bir sıra risklərə məruz qalır ki, bunların sırasında kredit riskini, likvidlik riskini, faiz dərəcəsi və xarici valyuta ilə bağlı riskləri sadalamaq olar. Bankın risklərlə bağlı idarəetmə siyasətinin açıqlaması aşağıdakı kimidir.

Bank aşağıdakı risk növlərini tənzimləyir:

Likvidlik riski

Likvidlik riski depozitlərin geri götürülməsi və ödəmə müddəti çatan maliyyə alətləri ilə əlaqədar digər maliyyə öhdəliklərini ödəmək üçün vəsaitlərin kifayət olub-olmaması deməkdir.

Bank bu riskin idarə edilməsində Bank aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin hissəsi olan müştəri və bank əməliyyatları üzrə gələcəkdə gözlənilən nağd pul vəsaitinin hərəkəti gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Aktiv və Öhdəliklərin İdarə Olunması üzrə Komitə depozitlərin geri götürülməsi üçün hazır vəsaitlərinin minimal nisbətində və gözlənilməyən məbləğlərdə geri götürmələri ödəmək üçün banklararası və digər institutlardan kreditlərin minimal səviyyəsinə hədlər qoyur.

Aşağıdakı cədvəllər faiz dərəcəsi riskinin və likvidlik riskinin balansdakı təhlilini əks etdirir.

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Gecikdiril miş	Qeyri- müəyyən ödəniş vaxtı (mümkün zərərlərə və itkilərə qarşı ehtiyat daxil edilməklə)	2004 Cəmi min manat
AKTİVLƏR								
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	2,451,500	-	-	-	-	-	-	2,451,500
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	5,662,816	8,349,987	32,890,594	38,975,183	-	881,168	(2,038,435)	84,721,313
Ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar	200,405	400,000	-	-	-	-	-	600,405
Cəmi sabit faiz hesablanan aktivlər	8,314,721	8,749,987	32,890,594	38,975,183	-	881,168	(2,038,435)	87,773,218
Nağd pul və ARMB-də qalıq	64,532,943	-	-	-	-	-	4,137,127	68,670,070
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	1,307,405	-	3,110,383	-	-	-	(49,000)	4,368,788
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	-	-	-	-	-	35,365	(35,365)	-
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	-	-	-	-	3,200,000	-	-	3,200,000
Faiz hesablanan aktivlər üzrə hesablanmış faiz	851,329	32,896	-	-	-	-	(20,590)	863,635
Əsas vəsaitlər, xalis	-	1,972,443	10,158	2,934,646	9,847,591	-	-	14,764,838
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	-	-	-	13,200	520,744	-	-	533,944
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	-	-	-	12,017	-	-	-	12,017
Sair aktivlər	313,731	-	82,406	-	-	-	-	396,137
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər	67,005,408	2,005,339	3,202,947	2,959,863	13,568,335	35,365	4,032,172	92,809,429
CƏMİ AKTİVLƏR	75,320,129	10,755,326	36,093,541	41,935,046	13,568,355	916,533	1,993,737	180,582,647
ÖHDƏLİKLƏR								
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	947,834	5,668,870	7,226,500	19,891,300	-	-	-	33,734,504
Müştəri hesabları	2,251,293	2,291,493	19,408,202	25,180,766	-	-	-	49,131,754
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	5,398,203	3,897,885	9,576,670	-	-	-	-	18,872,758
Cəmi sabit faiz hesablanan öhdəliklər	8,597,330	11,858,248	36,211,372	45,072,066	-	-	-	101,739,016
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	2,463,823	-	-	-	-	-	-	2,463,823
Müştəri hesabları	45,386,449	-	-	-	-	-	-	45,386,449
Faiz hesablanan öhdəliklər üzrə hesablanmış faiz	133,624	364,266	-	-	-	-	-	497,890
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	-	934,008	-	-	-	-	-	934,008
Sair öhdəliklər	198,161	-	-	-	-	-	115,890	314,051
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	48,182,057	1,298,274	-	-	-	-	115,890	49,596,221
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	56,779,387	13,156,522	36,211,372	45,072,066	-	-	115,890	151,335,237

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq
Likvidlik boşluğu	<u>18,540,742</u>	<u>(2,401,196)</u>	<u>(117,831)</u>	<u>(3,137,020)</u>	<u>13,568,335</u>
Faiz dərəcəsinin həssaslıq boşluğu	<u>(282,609)</u>	<u>(3,108,261)</u>	<u>(3,320,778)</u>	<u>(6,069,883)</u>	<u>-</u>
Məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq boşluğu	<u>(282,609)</u>	<u>(3,390,870)</u>	<u>(6,711,648)</u>	<u>(12,808,531)</u>	<u>(12,808,531)</u>
Cəmi aktivlərin faiz nisbəti həssaslıq kimi məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq boşluğu	<u>(0.16)%</u>	<u>(1.88)%</u>	<u>(3.72)%</u>	<u>(7.09)%</u>	<u>(7.09)%</u>

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Gecikdiril- miş	Qeyri- müəyyən ödəniş vaxtı (mümkün zərərlərə və	2003 Cəmi min manat
AKTİVLƏR								
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	2,077,577	-	-	-	-	-	-	2,077,577
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	1,387,880	6,002,724	25,940,291	10,602,000	-	-	(982,708)	42,950,187
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	-	-	-	-	2,000,000	-	-	2,000,000
Cəmi sabit faiz hesablanan aktivlər	3,465,457	6,002,724	25,940,291	10,602,000	2,000,000	-	(982,708)	47,027,764
Nağd pul və ARMB-də qalıq	4,835,444	-	-	-	-	-	2,115,711	6,951,155
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	-	-	-	-	-	163,492	(163,492)	-
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	-	-	-	3,200,000	-	-	-	3,200,000
Faiz hesablanan aktivlər üzrə hesablanmış faiz	158,432	1,098,006	-	-	-	-	-	1,256,438
Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər, xalis	-	-	-	4,655,997	4,777,397	-	-	9,433,394
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	-	-	-	4,136	-	-	-	4,136
Sair aktivlər	33,845	-	34,254	-	-	-	-	68,099
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər	5,027,721	1,098,006	34,254	7,860,133	4,777,397	163,492	1,952,219	20,913,222
CƏMİ AKTİVLƏR	8,493,178	7,100,730	25,974,545	18,462,133	6,777,397	163,492	969,511	67,940,986
ÖHDƏLİKLƏR								
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	2,490,405	-	3,000,000	6,252,300	-	-	-	11,742,705
Müştəri hesabları	1,901,885	579,756	6,601,771	2,218,356	-	-	-	11,301,768
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	44,307	172,305	7,015,352	-	-	-	-	7,231,964
Cəmi sabit faiz hesablanan öhdəliklər	4,436,597	752,061	16,617,123	8,470,656	-	-	-	30,276,437
Müştəri hesabları	10,450,400	-	-	-	-	-	-	10,450,400
Faiz hesablanan öhdəliklər üzrə hesablanmış faiz	113,354	58,873	-	-	-	-	-	172,227
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	296,270	-	-	-	-	-	-	296,270
Sair öhdəliklər	39,983	60,860	-	427,846	-	-	-	528,689
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	10,900,007	119,733	-	427,846	-	-	-	11,447,586
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	15,336,604	871,794	16,617,123	8,898,502	-	-	-	41,724,023

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq
Likvidlik boşluğu	<u>(6,843,426)</u>	<u>6,228,936</u>	<u>9,357,422</u>	<u>9,563,631</u>	<u>6,777,397</u>
Faiz dərəcəsinin həssaslıq boşluğu	<u>(971,140)</u>	<u>5,250,663</u>	<u>9,323,168</u>	<u>2,131,344</u>	<u>2,000,000</u>
Məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq boşluğu	<u>(971,140)</u>	<u>4,279,523</u>	<u>13,602,691</u>	<u>15,734,035</u>	<u>17,734,035</u>
Cəmi aktivlərin faiz nisbəti həssaslıq kimi məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq boşluğu	<u>(1.43)%</u>	<u>6.30%</u>	<u>20.02%</u>	<u>23.16%</u>	<u>26.10%</u>

Əsasən, Bankın bütün faiz hesablanan aktivlərinin və öhdəliklərinin əksəriyyəti sabit faiz dərəcəsinədir.

Aktiv və öhdəliklərin ödəniş müddətləri, həmçinin faiz hesablanan öhdəliklərinin ödəniş vaxtı çatdıqda qəbul edilən dəyerdə dəyişdirilməsi imkanları Bankın likvidliyinin, eləcə də faiz dərəcələrinin və valyuta məzənnəsinin dəyişkənliyinə nə dərəcədə həssas olmasının müəyyən edilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Hazırda müştəri depozitlərinin böyük bir qismi tələb üzrə ödənilən depozitlərdir. Bununla belə, bu da faktır ki, bu depozitlər müştərilərin sayı və növü üzrə müxtəlif qruplara bölünür və Bankın əvvəlki təcrübəsi göstərir ki, bu depozitlər Bankın sabit və uzunmüddətli maliyyə mənbəyidir.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərin maliyyə alətlərinin dəyərində təsir etmə mümkünlüyündən yaranır. Aşağıdakı cədvəl faiz dərəcəsi riskinin təhlilini və bununla da Bankın mənfəət yaxud da zərərinin mümkün həcmi göstərir. Effektiv faiz dərəcələri maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin kateqoriyaları ilə verilmişdir ki, Bank tərəfindən istifadə olunan faiz dərəcəsi siyasətinin effektivliyini və faiz dərəcəsinin açılışını müəyyən etmək mümkün olsun.

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları	2004 Sair valyutalar	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları	2003 Sair valyutalar
AKTİVLƏR						
Nağd pul və ARMB-də qalıq	-	-	-	-	-	-
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar	-	0%-8%	-	-	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7%-24%	9%-26%	17%-20%	15%	20%	18%
Qiymətli investisiya kağızları: satış üçün nəzərdə tutulan	0%-1%	-	-	5%	-	-
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	1%-10%	8%	12%	4%	-	-
Müştəri hesabları	5%-14%	3%-13%	3%-12%	13%	11%	11%
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	8%-10%	8%-10%	-	10%	10%	-

Bank Azərbaycanda kiçik və orta sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi məqsədilə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlər almışdır. Fondla olan müqaviləyə əsasən 31 dekabr 2004-cü il tarixlərinə Bank 3 aydan 5 ilə qədər ödəmə müddəti olan və illik faiz dərəcəsi 1% olan 22,517,800 min manat həcmində kredit xəttinə malikdir.

Daha sonra Bank bu vəsaitlərdən 7%-dək illik faiz dərəcəsi və eyni ödəmə müddəti ilə Azərbaycanda fərdi sahibkarlara və şirkətlərə kreditlər vermək üçün istifadə etmişdir. Bu faiz dərəcələri bazarda mövcud olan dərəcələrdən çox aşağıdır. Bunun nəticəsində müştərilərə manatla verilmiş kredit və avanslar üzrə və banklardan və digər institutlardan depozitlər üzrə cari faiz dərəcələri enmişdir.

Yuxarıda ödəmə müddətlərinin təhlilində təsvir olunduğu kimi, Bankın aktiv və öhdəliklərinin çoxunda rast gəlinən ödəniş vaxtları nisbətən qısamüddətlidir. Bank öz faiz dərəcəsi marjini nəzarət edir, ona görə də özünü faiz dərəcəsi riskinə, yaxud da bundan nəticələnən nağd pul vəsaitlərinin hərəkəti riskinə subyekt hesab etmir.

Valyuta məzənnəsi riski

Valyuta məzənnəsi riski xarici valyuta mübadiləsinin məzənnəsindəki dəyişikliyə cavab olaraq maliyyə alətinin dəyərinin dəyişə bilmək riski kimi müəyyən olunur. Xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklər Bankın maliyyə durumuna və nağd pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir edir. İdarə Heyəti sahələr üzrə valyutaların açılışının səviyyəsinə məhdudiyətlər qoyur. Bu məhdudiyətlər həmçinin Azərbaycan Respublikası Milli Bankının minimum tələblərini də yerinə yetirir. Bankın xarici valyuta məzənnəsi riskinin açılışı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 4,903 manatı	AVRO 1 AVRO = 6,682 manatı	Sair valyutalar	Qeyri-müəyyən valyuta (mümkün zərərlərə və itkilərə qarşı ehtiyat daxil olmaqla)	2004 Cəmi min manat
AKTİVLƏR						
Nağd pul və ARMB-də qalıq vəsaitləri	21,627,813	46,993,378	46,999	1,880	-	68,670,070
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	167,647	3,423,364	3,149,190	132,900	(49,000)	6,824,101
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	46,199,237	38,618,317	2,171,588	685,917	(2,094,390)	85,580,669
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	3,200,000	-	-	-	-	3,200,000
Ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar	600,871	-	-	-	-	600,871
Əsas vəsaitlər, xalis	14,764,838	-	-	-	-	14,764,838
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	533,944	-	-	-	-	533,944
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	12,017	-	-	-	-	12,017
Sair aktivlər	381,944	14,193	-	-	-	396,137
CƏMİ AKTİVLƏR	87,488,311	89,049,252	5,367,777	820,697	(2,143,390)	180,582,647
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	32,118,489	3,406,594	668,334	4,910	-	36,198,327
Müştəri hesabları	22,327,522	67,071,876	4,675,161	734,363	-	94,808,922
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	310,000	18,769,929	-	-	-	19,079,929
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	934,008	-	-	-	-	934,008
Sair öhdəliklər	152,861	20,480	24,820	-	115,890	314,051
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	55,842,880	89,268,879	5,368,315	739,273	115,890	151,335,237
AÇIQ MÖVQE	31,645,431	(219,627)	(538)	81,424		

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 4,923 manatı	AVRO 1 AVRO = 6,195 manatı	Sair valyutalar	Qeyri-müəyyən valyuta (mümkün zərərlərə və itkilərə qarşı ehtiyat daxil edilməklə)	2003 Cəmi min manat
AKTİVLƏR						
Nağd pul və ARMB-də qalıq vəsaitləri	2,249,214	4,675,970	25,971	-	-	6,951,155
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	-	1,425,368	1,948	650,261	-	2,077,577
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	26,898,393	18,055,959	398,473	-	(1,146,200)	44,206,625
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	5,200,000	-	-	-	-	5,200,000
Əsas vəsaitlər, xalis	9,226,363	-	-	-	-	9,226,363
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	207,031	-	-	-	-	207,031
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	4,136	-	-	-	-	4,136
Sair aktivlər	37,751	30,348	-	-	-	68,099
CƏMİ AKTİVLƏR	43,822,888	24,187,645	426,392	650,261	(1,146,200)	67,940,986
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	9,252,300	2,490,405	-	-	-	11,742,705
Müştəri hesabları	6,867,824	13,917,756	429,694	650,248	-	21,865,522
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	5,253	7,285,584	-	-	-	7,290,837
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	296,270	-	-	-	-	296,270
Sair öhdəliklər	522,891	5,798	-	-	-	528,689
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	16,944,538	23,699,543	429,694	650,248	-	41,724,023
AÇIQ MÖVQE	26,878,350	488,102	(3,302)	13		

Kredit riski

Bank o zaman kredit riskinə məruz qalır ki, maliyyə alətinə sahib olan bir tərəf öhdəliyi yerinə yetirmir və nəticədə bu, digər tərəfin maliyyə itkisi çəkməsinə səbəb olur.

Bank müxtəlif müştəri və ya Bank müştəriləri üzrə üzərinə götürdüğü kredit riskinin müxtəlif səviyyələrini tətbiq edir. Borc alanın kredit riskinin səviyyəsinə qoyulmuş məhdudiyyətlər ildə iki dəfə İdarə Heyəti tərəfindən nəzərdən keçirilərək təsdiq olunur. Hər bir müştəriyə yeni kredit ayrılanda bu məhdudiyyətlər nəzərdən keçirilir.

Lazım olduqda və ümumiyyətlə bir çox kredit ayırmalarında Bank girov və korporativ təminatlar götürür. Kredit riskləri mütəmadi olaraq yoxlanılır, təminatı olmayan kreditlər isə ildə bir dəfə və ya daha çox yoxlanılmalıdır.

Kreditin genişləndirmək öhdəlikləri kreditin istifadə olunmamış hissələrinin kredit, təminat ya da akkreditiv şəklində təmsil olunmasıdır. Balansdankənar maliyyə alətlərinin kredit riski qarşı tərəfin müqavilənin şərtlərini yerinə yetirmək iqtidarının olmaması sayəsində itkilərin meydana çıxması kimi müəyyən olunur. Kreditin genişləndirilməsi öhdəliklərinin kredit riski ilə əlaqədar olaraq Bank ən çoxu ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərin məbləği miqyasında itkilərə məruz qala bilər. Bununla belə, itkinin təxmini miqdarı ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərdən az olur, çünki kreditin genişləndirilməsi barədə bir çox öhdəliklər xüsusi kredit standartları şamil edilən müştərilərdən asılı olur.

Bank şərti öhdəliklərə balans hesabatının maliyyə alətlərinə və hazırkı monitor üzrə tətbiq etdiyi eyni kredit siyasətini tətbiq edir belə ki, kredit siyasəti riski azaltmaq üçün vasitələrdən istifadə etməklə kreditin təsdiq olunması prosedurlarına əsaslanır. Bank kredit öhdəliklərinin ödəniş dövrünə də nəzarət edir, çünki uzunmüddətli öhdəliklər ümumən qısamüddətli öhdəliklərə nisbətən daha yüksək kredit riski daşıyırlar.

Coğrafi təhlil

Aktiv və öhdəliklər coğrafi cəhətdən aşağıdakı kimi cəmləşmişdir:

	Azərbaycan	Digər MDB ölkələri	İƏİT ölkələri	Qeyri İƏİT ölkələri	Qeyri-müəyyən (mümkün zərərlərə və itkilərə qarşı ehtiyat daxil edilməklə)	2004 Cəmi min manatla
AKTİVLƏR						
Nağd pul və ARMB-də qalıq vəsaitləri	68,670,070	-	-	-	-	68,670,070
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	2,647,475	193,946	4,024,407	7,273	(49,000)	6,824,101
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	87,675,059	-	-	-	(2,094,390)	85,580,669
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	3,200,000	-	-	-	-	3,200,000
Ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar	600,871	-	-	-	-	600,871
Əsas vəsaitlər, xalis	14,764,838	-	-	-	-	14,764,838
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	533,944	-	-	-	-	533,944
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	12,017	-	-	-	-	12,017
Sair aktivlər	396,137	-	-	-	-	396,137
CƏMİ AKTİVLƏR	<u>178,500,411</u>	<u>193,946</u>	<u>4,024,407</u>	<u>7,273</u>	<u>(2,143,390)</u>	<u>180,582,647</u>
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	36,198,327	-	-	-	-	36,198,327
Müştəri hesabları	94,808,922	-	-	-	-	94,808,922
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	19,079,929	-	-	-	-	19,079,929
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	934,008	-	-	-	-	934,008
Sair öhdəliklər	198,161	-	-	-	115,890	314,051
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	<u>151,219,347</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>115,890</u>	<u>151,335,237</u>
AÇIQ MÖVQE	<u>27,281,064</u>	<u>193,946</u>	<u>4,024,407</u>	<u>7,273</u>		

2003

	Azərbaycan	Digər MDB ölkələri	İƏİT ölkələri	Qeyri İƏİT ölkələri	Qeyri-müəyyən (mümkün zərərlərə və itkilərə qarşı ehtiyat daxil edilməklə)	Cəmi min manatla
AKTİVLƏR						
Nağd pul və ARMB-də qalıq vəsaitləri	6,951,155	-	-	-	-	6,951,155
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	51,148	686,850	1,339,374	205	-	2,077,577
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	45,352,825	-	-	-	(1,146,200)	44,206,625
Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar	5,200,000	-	-	-	-	5,200,000
Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər, xalis	9,433,394	-	-	-	-	9,433,394
Mənfəət vergisi aktivləri	4,136	-	-	-	-	4,136
Sair aktivlər	68,099	-	-	-	-	68,099
CƏMİ AKTİVLƏR	<u>67,060,757</u>	<u>686,850</u>	<u>1,339,374</u>	<u>205</u>	<u>(1,146,200)</u>	<u>67,940,986</u>
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklardan və digər institutlardan alınmış depozitlər	11,742,705	-	-	-	-	11,742,705
Müştəri hesabları	21,865,522	-	-	-	-	21,865,522
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	7,290,837	-	-	-	-	7,290,837
Mənfəət vergisi öhdəlikləri	296,270	-	-	-	-	296,270
Sair öhdəliklər	528,689	-	-	-	-	528,689
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	<u>41,724,023</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>41,724,023</u>
XALIS MÖVQE	<u>25,336,734</u>	<u>686,850</u>	<u>1,339,374</u>	<u>205</u>		